

**KANCELARIA
SENATU**

BIURO LEGISLACYJNE

Warszawa, 10 lutego 2023 r.

**Opinia do ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego
oraz niektórych innych ustaw**

(druk nr 909)

I. Cel i przedmiot ustawy

Zasadniczym celem nowelizacji jest uproszczenie obowiązujących procedur, przyspieszenie postępowania sądowego, ułatwienie stronom i pełnomocnikom kontaktu z sądem, a także wypełnienie zidentyfikowanych luk w obowiązującym systemie prawnym.

Opiniowana ustawa wprowadza szereg zmian polegających w szczególności na:

- 1) podniesieniu wartości przedmiotu sporu determinującej właściwość rzeczową sądu okręgowego z 75 000 zł do 100 000 zł w celu odciążenia sądów okręgowych, przy czym zasada ta będzie miała zastosowanie tylko do spraw wpływających po dniu wejścia w życie ustawy (art. 17 pkt 4 ustawy – Kodeks postępowania cywilnego, dalej jako „k.p.c.”);
- 2) wskazaniu, że wyrażenie poglądu co do prawa i faktów przy udzieleniu pouczenia przez sędziego nie jest okolicznością uzasadniającą wykluczenie sędziego ze składu orzekającego, a także wyłączeniu możliwości złożenia wniosku o wyłączenie sędziego niebędącego jeszcze członkiem składu orzekającego (art. 49 § 2 i art. 53¹ §1 pkt 3 k.p.c.);
- 3) zobligowaniu sądu do orzekania z urzędu o obowiązku zapłaty odsetek (art. 98 § 1¹ k.p.c.);
- 4) wskazaniu, że pisma wnoszone przez stronę zastępowaną przez adwokata, radcę prawnego, rzecznika patentowego albo Prokuratorię Generalną Rzeczypospolitej

Polskiej będą musiały zawierać wyraźnie wyodrębnione oświadczenia, twierdzenia oraz wnioski, w tym wnioski dowodowe; jeżeli pismo będzie zawierało uzasadnienie, to wnioski dowodowe zgłoszone tylko w tym uzasadnieniu nie będą wywoływać skutków, jakie ustawa wiąże ze złożeniem ich przez stronę (art. 128¹ k.p.c.);

- 5) dodaniu przepisu art. 136 § 5 k.p.c., w myśl którego strona, będąca przedsiębiorcą wpisanym do Centralnej Ewidencji Informacji o Działalności Gospodarczej (dalej jako „CEIDG”), będzie miała obowiązek zawiadamiać sąd o każdej zmianie adresu do doręczeń;
- 6) dodaniu przepisu art. 139² k.p.c., zgodnie z którym jeżeli powód mieszka albo ma siedzibę za granicą i nie jest zastępowany przez adwokata, radcę prawnego lub rzecznika patentowego wykonującego zawód w Rzeczypospolitej Polskiej, sąd z urzędu nakaże doręczenie korespondencji pozwanemu za pośrednictwem komornika;
- 7) uzupełnieniu przepisu art. 135 § 2 k.p.c., dotyczącego doręczeń na adres skrytki pocztowej, o wyraźnie odwołanie do odpowiedniego stosowania regulacji art. 139 § 1 k.p.c., przewidującej obowiązek dwukrotnego zawiadamiania adresata o złożeniu w placówce pocztowej skierowanej do niego przesyłki sądowej; w myśl art. 139 § 1 k.p.c. w razie niezgłoszenia się przez adresata po odbiór pisma złożonego w placówce pocztowej operatora albo w urzędzie właściwej gminy, pismo będzie uważane za doręczone w siódmym dniu po dacie powtórnego umieszczenia zawiadomienia; zgodnie z dodawanym art. 139 § 2¹ k.p.c. korespondencja kierowana do osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, które nie ujawniły swojego adresu do doręczeń w CEIDG, będzie mogła być pozostawiona w aktach sprawy ze skutkiem doręczenia;
- 8) korekcie art. 183¹³ § 2 k.p.c., która umożliwi stronom zawarcie ugody również w sprawach innych roszczeń aniżeli objęte pozwem;
- 9) modyfikacji art. 205⁴ k.p.c. polegającej na złagodzeniu rygorów dotyczących udziału w posiedzeniu przygotowawczym; dopuszcza się możliwość porzestania na wezwaniu do udziału w posiedzeniu przygotowawczym jedynie pełnomocników stron;
- 10) wskazaniu, że jeżeli w danej sprawie nie udało się rozwiązać sporu w sposób ugodowy, a zgromadzony materiał dowodowy jest wystarczający do rozstrzygnięcia sprawy, będzie ona mogła być skierowana na posiedzenie niejawne (art. 205⁵ § 1¹ k.p.c.);
- 11) przesądzeniu, że postanowienia wydane w toku posiedzenia przygotowawczego ogłaszane będą w obecności stron i nie będą podlegały doręczeniu (art. 205⁵ § 2¹ k.p.c.);

- 12) wskazaniu, że strona będzie mogła przytaczać twierdzenia i dowody na uzasadnienie swoich wniosków lub dla odparcia wniosków i twierdzeń strony przeciwnej do chwili zatwierdzenia projektu planu rozprawy lub sporządzenia planu rozprawy; twierdzenia i dowody zgłoszone po zatwierdzeniu lub sporządzeniu planu rozprawy będą podlegały pominięciu, chyba że strona uprawdopodobni, że ich powołanie nie było możliwe albo potrzeba ich powołania wynikła później (art. 205¹² § 1 k.p.c.);
- 13) dodaniu regulacji art. 224 § 3 k.p.c., w myśl której sąd będzie mógł zamknąć rozprawę na posiedzeniu niejawnym, jeżeli przyczyni się to do sprawniejszego rozpoznania sprawy, a wyznaczanie kolejnych posiedzeń będzie zbędne; strony należało będzie uprzedzić o możliwości zamknięcia rozprawy i o możliwości zabrania przez nie głosu w piśmie procesowym, w terminie nie krótszym niż 7 dni; sąd zamknie rozprawę w terminie miesiąca od dnia, w którym upłynął termin do zabrania głosu przez strony;
- 14) określeniu, że ilekroć przepis szczególny nakazuje sądowi uzasadnić z urzędu postanowienie wydane na posiedzeniu niejawnym, postanowienie to będzie doręczane z urzędu z uzasadnieniem; ponadto będzie możliwe sporządzenie uzasadnienia postanowienia podlegającego zaskarżeniu wydanego na posiedzeniu niejawnym, nawet jeśli strona nie złoży o to wniosku, jeżeli pozwoli to na usprawnienie postępowania lub jeżeli postanowienie będzie dotyczyło przyznania zwrotu kosztów osobie niebędącej stroną; wskazano też wprost, że doręczenie przez sąd z urzędu odpisu postanowienia wydanego na posiedzeniu niejawnym z uzasadnieniem będzie zwalniać stronę z obowiązku zgłoszenia wniosku o doręczenie postanowienia z uzasadnieniem (art. 357 § 2²–2⁴ k.p.c.); w przypadku postanowień podlegających zaskarżeniu wskazanie zasadniczych motywów rozstrzygnięcia będzie następowało w sposób odróżniający je od uzasadnienia postanowienia (art. 357 § 5 k.p.c.);
- 15) zmianie w art. 394² § 1¹ k.p.c. przewidującej poszerzenie katalogu postanowień sądu drugiej instancji, na które przysługuje zażalenie do innego składu tego sądu, o postanowienia w przedmiocie odmowy zwolnienia od kosztów sądowych lub cofnięcia takiego zwolnienia oraz w przedmiocie wynagrodzenia biegłego; dodatkowo, w celu przyspieszenia procedowania, przyjęto, że w sądzie drugiej instancji zażalenie na zaskarżone postanowienie wydane przez ten sąd będzie mógł odrzucić jednoosobowo sędzia referent (art. 394² § 1² k.p.c.);

- 16) wskazaniu, że niedopuszczalne będzie ponowne wniesienie skargi o wznowienie postępowania w tej samej sprawie przez tę samą stronę oraz opartej na tych samych podstawach (art. 410¹ k.p.c.);
- 17) uregulowaniu postępowania z udziałem konsumentów (art. 458¹⁴–458¹⁶ k.p.c.), w szczególności zapewnieniu konsumentowi możliwości wystąpienia z powództwem także wobec przedsiębiorcy, który zaprzestał prowadzenia działalności gospodarczej; przedsiębiorca będzie miał obowiązek przedstawienia wszystkich twierdzeń i dowodów w pozwie lub w odpowiedzi na pozew w terminie nie krótszym niż dwa tygodnie; jeśli przedsiębiorca zaniecha próby ugodowego zakończenia sporu lub będzie w niej uczestniczył w złej wierze, sąd będzie mógł obciążyć go kosztami procesu, a nawet podwyższyć je dwukrotnie;
- 18) dodaniu art. 505^{1a} k.p.c., zgodnie z którym w sprawach, w których wartość przedmiotu sporu nie przekracza czterech tysięcy złotych, nie będzie miał zastosowania art. 148¹ § 3 k.p.c., który przewiduje, że rozpoznanie sprawy na posiedzeniu niejawnym jest niedopuszczalne, jeżeli strona w pierwszym piśmie procesowym złożyła wniosek o przeprowadzenie rozprawy, chyba że pozwany uznał powództwo;
- 19) dodaniu do art. 569 § 1 k.p.c. przesłanki, zgodnie z którą w przypadku braku miejsca zamieszkania osoby, której postępowanie ma dotyczyć, właściwy będzie sąd opiekuńczy ostatniego miejsca jej pobytu;
- 20) dodaniu do art. 755 k.p.c. § 2², zgodnie z którym w sprawach wymienionych w art. 479⁸⁹ (sprawy własności intelektualnej) sąd będzie udzielał zabezpieczenia po wysłuchaniu obowiązanego, chyba że będzie konieczne natychmiastowe rozstrzygnięcie wniosku; nie będzie to dotyczyło sposobów zabezpieczenia podlegających wykonaniu przez komornika sądowego albo polegających na ustanowieniu zarządu nad przedsiębiorstwem lub gospodarstwem rolnym;
- 21) wskazaniu w art. 766¹ § 1 k.p.c., że w postępowaniu egzekucyjnym sąd będzie z urzędu uzasadniał i doręczał wraz z uzasadnieniem postanowienie wydane na posiedzeniu niejawnym;
- 22) modyfikacji art. 804 § 2 k.p.c., w następstwie której komornicy nie będą angażowani bez potrzeby w badanie przedawnienia należności ubocznych; nie będą też badać dokumentów, w których przeniesienie wierzytelności nie ma charakteru stanowczego albo nastąpiło na rzecz podmiotu mającego siedzibę za granicą;

- 23) dodaniu przepisu art. 818¹ k.p.c., zgodnie z którym braki w składzie organów jednostki organizacyjnej będącej dłużnikiem nie będą stanowiły podstawy do zawieszenia postępowania egzekucyjnego; informację o brakach uniemożliwiających działanie dłużnika komornik będzie przekazywał wraz z aktami sprawy sądowi, który z urzędu ustanowi kuratora, jeżeli będzie to konieczne dla ochrony interesów dłużnika, a majątek dłużnika wystarczy na pokrycie kosztów z tym związanych; w razie potrzeby komornik wstrzyma się z czynnościami do momentu wydania postanowienia w przedmiocie ustanowienia kuratora;
- 24) wskazaniu w art. 824 § 1¹ k.p.c., że w razie śmierci dłużnika lub utraty przez niego zdolności procesowej termin dla wierzyciela zaczyna biec już od dnia zawieszenia postępowania z tej przyczyny;
- 25) modyfikacji art. 1025 § 1 pkt 2¹ k.p.c., który pozwoli na zaspokojenie wierzycieli alimentacyjnych na wypadek niewywiązywania się przez dłużnika z ciążącego na nim obowiązku alimentacyjnego albo bezskuteczności egzekucji prowadzonej z innych składników majątku dłużnika; kwota podlegająca zdeponowaniu – przypadająca na każdego wierzyciela – stanowić będzie ekwiwalent minimalnego wynagrodzenia za pracę za jeden rok, niezależnie od ustalonej wysokości należności alimentacyjnych;
- 26) uszczegółowieniu zasad egzekwowania przez sąd wykonania określonych czynności przez dłużnika (art. 1049 § 1–1⁷ k.p.c.); w szczególności w razie stwierdzenia, że w wyznaczonym terminie dłużnik nie wykonał czynności, sąd udzieli wierzycielowi umocowania do wykonania czynności na koszt dłużnika wyznaczając odpowiedni termin do jej wykonania; termin ten będzie mógł być na uzasadniony wniosek wierzyciela przedłużony; sąd będzie mógł oznaczyć – na wniosek którejkolwiek ze stron – maksymalną wysokość kosztów czynności, z uwzględnieniem średnich cen obowiązujących na danym rynku; po wykonaniu czynności wierzyciel będzie mógł wystąpić do sądu o przyznanie mu od dłużnika zwrotu udokumentowanych i celowych kosztów czynności, przy czym ich suma nie będzie mogła przekraczać maksymalnej wysokości kosztów oznaczonej przez sąd; prawomocne postanowienie sądu przyznające wierzycielowi od dłużnika zwrot kosztów czynności będzie podlegało wykonaniu bez zaopatrywania go w klauzulę wykonalności; przepisom tym towarzyszy regulacja przejściowa (art. 19 ust. 5 i 6), która przewiduje, że jeżeli przed dniem wejścia w życie nowych przepisów sąd na żądanie wierzyciela przyznał mu sumę potrzebną do wykonania czynności, a do dnia wejścia w życie tej regulacji czynność nie została przez

wierzyciela wykonana, dłużnik może wystąpić do sądu, który wydał postanowienie, o jego uchylenie w zakresie, w jakim przyznana wierzycielowi suma nie została jeszcze wyegzekwowana; uchylając postanowienie sąd wyznaczy wierzycielowi stosowny termin do wykonania czynności; na wniosek strony sąd będzie mógł jednocześnie oznaczyć maksymalną wysokość kosztów czynności wierzyciela, z uwzględnieniem średnich cen obowiązujących na danym rynku;

- 27) dodaniu art. 1050 § 4 k.p.c., zgodnie z którym jeżeli w sprawach o naruszenie dóbr osobistych dłużnik nie składa oświadczenia odpowiedniej treści i w odpowiedniej formie, pomimo wyznaczenia terminu do jego złożenia i zagrożenia mu grzywną, sąd wymierzy dłużnikowi grzywnę do piętnastu tysięcy złotych i nakaże zamieszczenie w Monitorze Sądowym i Gospodarczym – na koszt dłużnika – ogłoszenia odpowiadającego treści wymaganego oświadczenia i we właściwej dla niego formie; zamieszczenie ogłoszenia będzie skutkować wygaśnięciem roszczenia stwierdzonego tytułem wykonawczym; zmianie tej towarzyszy regulacja przejściowa (art. 19 ust. 7 noweli), zgodnie z którą dodawany art. 1050 § 4 k.p.c. znajdzie zastosowanie również w sprawach o naruszenie dóbr osobistych wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie tej regulacji;
- 28) dodaniu art. 1165 § 1¹ k.p.c., zgodnie z którym spór przed sądem powszechnym będzie mógł być przekazany sądowi polubownemu na wniosek stron do momentu prawomocnego rozpoznania sprawy przez sąd powszechny.

Opiniowana ustawa zmienia ponadto szereg aktów prawnych, w tym: ustawę z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, ustawę z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece, ustawę z dnia 13 października 1995 r. o zasadach ewidencji i identyfikacji podatników i płatników, ustawę z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa, ustawę z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, ustawę z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych, ustawę z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki, ustawę z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, ustawę z dnia 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych, ustawę z dnia 10 lipca 2015 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny, ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw, ustawę z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej

i reasekuracyjnej, ustawę z dnia 15 grudnia 2016 r. o Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej, ustawę z dnia 28 lutego 2018 r. o kosztach komorniczych, ustawę z dnia 22 marca 2018 r. o komornikach sądowych, ustawę z dnia 4 lipca 2019 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw oraz ustawę z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych.

Wśród zmian zawartych we wskazanych powyżej ustawach na uwagę zasługują w szczególności następujące kwestie:

- 1) w ustawie z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych przewidziano utworzenie jednego sądu rejonowego i jednego sądu okręgowego, które będą rozpoznawały sprawy w europejskich postępowaniach transgranicznych, w których powództwo zostało wniesione za pomocą systemu teleinformatycznego (europejskie postępowanie nakazowe oraz europejskie postępowanie w sprawie drobnych roszczeń) (art. 7 pkt 1 noweli);
- 2) zgodnie z nowelizowanym art. 57b § 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych badanie poziomu merytorycznego orzecznictwa będzie przede wszystkim obejmowało sposób formułowania uzasadnień wydawanych orzeczeń, ich zwięzłość, prawidłowość formułowania sądów z uwzględnieniem zasad logiki i doświadczenia życiowego, a także adekwatność przytaczanego orzecznictwa i poglądów doktryny do problemu będącego przedmiotem rozpoznania w sprawie (art. 7 pkt 4 noweli);
- 3) sąd z urzędu zwróci stronom trzy czwarte uiszczonej opłaty od pozwu w razie umorzenia postępowania na zgodny wniosek stron przed sądem pierwszej instancji, w następstwie zawarcia przez strony zapisu na sąd polubowny (art. 79 ust. 1 pkt 2aa dodawany do ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych; art. 9 pkt 1 noweli);
- 4) ponowny wniosek o zwolnienie z tych samych kosztów sądowych będzie niedopuszczalny i pozostawiony w aktach sprawy bez rozpoznania (art. 105a dodawany do ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych; art. 9 pkt 8 noweli).

W przepisach epizodycznych, przejściowych i dostosowujących przesądzono w szczególności, że:

- 1) w okresie 5 lat od dnia wejścia w życie przepisu art. 18 powództwo konsumenta o roszczenie związane z zawarciem umowy kredytu waloryzowanego, denominowanego lub indeksowanego do waluty innej niż waluta polska, w tym o ustalenie istnienia lub nieistnienia wynikającego z niej stosunku prawnego, o ustalenie bezskuteczności postanowień tej umowy lub o zwrot świadczeń związanych z jej zawarciem, będzie się wytaczało wyłącznie przed sąd, w którego okręgu powód ma miejsce zamieszkania (art. 18 ust. 1 noweli);
- 2) do egzekucji z nieruchomości wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie noweli będą stosowane przepisy ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji w brzmieniu dotychczasowym (art. 22 noweli);
- 3) delegowanie sędziego na czas pełnienia funkcji lub zajmowania stanowiska dokonane przed dniem wejścia w życie art. 23 ust. 2 noweli będzie się uznawać za delegowanie na czas określony, zaś udział sędziego delegowanego na czas pełnienia funkcji lub zajmowania stanowiska przed dniem wejścia w życie art. 23 ust. 2 w składzie sądu nie będzie wpływać na prawidłowość obsady sądu;
- 4) do skarg na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki wniesionych przed dniem wejścia w życie noweli będą stosowane przepisy ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki, w brzmieniu dotychczasowym (art. 24 noweli);
- 5) w sprawach o uzgodnienie treści księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym, w których wartość przedmiotu sporu przekracza kwotę stu tysięcy złotych, wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie ustawy zastępstwo Skarbu Państwa przez Prokuratorię Generalną Rzeczypospolitej Polskiej nie będzie obowiązkowe (art. 27 noweli).

Ustawa wejdzie w życie zasadniczo po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia. Zmiana w ustawie z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych zakładająca utworzenie jednego sądu rejonowego i jednego sądu okręgowego, które będą rozpoznawały

sprawy w europejskich postępowaniach transgranicznych, w których powództwo zostało wniesione za pomocą systemu teleinformatycznego (art. 7 pkt 1 noweli) wejdzie w życie po upływie 9 miesięcy od dnia ogłoszenia. Natomiast po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia wejdą w życie zmiany zmierzające do uszczegółowienia określonych w k.p.c. zasad egzekwowania przez sąd wykonania określonych czynności przez dłużnika oraz określenia konsekwencji niezłożenia przez dłużnika oświadczenia odpowiedniej treści i w odpowiedniej formie w sprawach o naruszenie dóbr osobistych (art. 1 pkt 144 i 145 oraz art. 19 ust. 5–7 noweli); zmiany w ustawie z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz związane z nimi przepisy przejściowe dotyczące delegowania sędziego (art. 7 pkt 2, 3, 5 i 6 oraz art. 23 ust. 2 noweli); zmiany w ustawie z dnia 28 lutego 2018 r. o kosztach komorniczych, w ustawie z dnia 22 marca 2018 r. o komornikach sądowych oraz związana z nimi regulacja przejściowa (art. 14, art. 15 i art. 28 noweli), zmiany w ustawie z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz towarzysząca im regulacja przejściowa (art. 17 i art. 29 noweli), a także art. 18 noweli wskazujący m.in., że w okresie 5 lat od dnia wejścia w życie tego artykułu powództwo konsumenta o roszczenie związane z zawarciem umowy kredytu waloryzowanego, denominowanego lub indeksowanego do waluty innej niż waluta polska będzie się wytaczało wyłącznie przed sąd, w którego okręgu powód ma miejsce zamieszkania.

II. Przebieg prac legislacyjnych

Sejm uchwalił ustawę na 71. posiedzeniu w dniu 26 stycznia 2023 r. Projekt ustawy (druk sejmowy nr 2650) został przedłożony przez Radę Ministrów w dniu 27 września 2022 r. Pierwsze czytanie odbyło się na 64. posiedzeniu Sejmu w dniu 26 października 2022 r. Sejm skierował projekt ustawy do Komisji Nadzwyczajnej do spraw zmian w kodyfikacjach. Zasadnicza część prac nad projektem odbyła się w Podkomisji Stałej do spraw nowelizacji prawa cywilnego. Komisja Nadzwyczajna do spraw zmian w kodyfikacjach, po rozpatrzeniu projektu ustawy na posiedzeniach w dniach 27 października 2022 r. oraz 5 stycznia 2023 r., wniosła o jego uchwalenie w brzmieniu zawartym w sprawozdaniu (druk sejmowy nr 2907). Na etapie prac sejmowych wprowadzono do projektu szereg zmian polegających w szczególności na:

- 1) modyfikacji przepisu określającego termin na powołanie przez stronę wszystkich twierdzeń i dowodów w postępowaniu z udziałem konsumentów; w następstwie zmiany przewodniczący będzie wzywał stronę będącą przedsiębiorcą do przedstawienia twierdzeń i dowodów w wyznaczonym terminie, nie krótszym niż dwa tygodnie (art. 458¹⁵ § 3 k.p.c.);
- 2) wydłużeniu do 30 dni terminu dla organu rentowego lub wojewódzkiego zespołu do spraw orzekania o niepełnosprawności na przekazanie do sądu odwołania wraz z aktami sprawy (art. 477⁹ § 2 k.p.c.);
- 3) dodaniu § 1¹ i 5 do art. 730¹ k.p.c, zgodnie z którymi w sprawach własności intelektualnej sąd w ramach oceny czy uprawdopodobniono roszczenie będzie brał pod uwagę prawdopodobieństwo unieważnienia prawa wyłącznego w innym toczącym się postępowaniu; okoliczność ta będzie ustalana w oparciu o informacje pochodzące od stron, chyba że jest ona znana sądowi z urzędu; ponadto wskazano, że w sprawach własności intelektualnej wnioski o udzielenie zabezpieczenia powinien zawierać informację, czy toczy lub toczyło się postępowanie w przedmiocie unieważnienia prawa wyłącznego albo oświadczenie strony lub uczestnika postępowania o braku wiedzy o takim postępowaniu; dodano również przepis art. 755 § 2³ k.p.c., w myśl którego sąd oddali wniosek o udzielenie zabezpieczenia, jeżeli został on złożony po upływie 6 miesięcy od dnia, w którym strona lub uczestnik postępowania powziął wiadomość o naruszeniu przysługującego mu prawa wyłącznego;
- 4) doprecyzowaniu kwestii związanych z: licytacją komorniczą ruchomości (art. 867 i art. 867³ k.p.c.), sprzedażą w drodze licytacji elektronicznej (art. 879² i art. 879⁴–879⁹ k.p.c.) oraz dokonywaniem obwieszczeń i zawiadomień przez komornika (art. 945 i art. 953 k.p.c.);
- 5) uszczegółowieniu zasad egzekwowania przez sąd wykonania określonych czynności przez dłużnika (art. 1049 § 1–17 k.p.c.);
- 6) wskazaniu w art. 1050 § 4 k.p.c., że zamieszczenie w Monitorze Sądowym i Gospodarczym ogłoszenia odpowiadającego treści wymaganego oświadczenia dłużnika w sprawach o naruszenie dóbr osobistych, skutkuje – w objętym ogłoszeniem zakresie – wygaśnięciem roszczenia stwierdzonego tytułem wykonawczym;
- 7) dodaniu do ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych przepisu wskazującego, że przez delegowanie sędziego na czas określony rozumie się

również delegowanie na czas pełnienia funkcji lub zajmowania stanowiska, jeżeli ustawa określa okres, na jaki obejmuje się funkcję lub stanowisko (art. 77 § 1a);

- 8) dokonaniu zmian w ustawie z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych;
- 9) uzupełnieniu noweli o regulację epizodyczną – art. 18, zgodnie z którą w okresie 5 lat od dnia wejścia w życie tego przepisu powództwo konsumenta o roszczenie związane z zawarciem umowy kredytu waloryzowanego, denominowanego lub indeksowanego do waluty innej niż waluta polska, w tym o ustalenie istnienia lub nieistnienia wynikającego z niej stosunku prawnego, o ustalenie bezskuteczności postanowień tej umowy lub o zwrot świadczeń związanych z jej zawarciem, będzie się wytaczało wyłącznie przed sąd, w którego okręgu powód ma miejsce zamieszkania.

W trakcie drugiego czytania projektu ustawy, które odbyło się na 71. posiedzeniu Sejmu w dniu 26 stycznia 2023 r., zgłoszono 10 poprawek. Żadna z nich nie uzyskała poparcia Sejmu. Za uchwaleniem ustawy opowiedziało się 227 posłów, 8 posłów było przeciw, zaś 214 posłów wstrzymało się od głosowania.

III. Uwagi szczegółowe

- 1) art. 1 pkt 23, art. 165 § 2 – przepis § 9 Zasad techniki prawodawczej (dalej jako „ZTP”), nakazuje posługiwanie się w ustawie określeniami, które zostały użyte w ustawie podstawowej dla danej dziedziny spraw. Ustawą podstawową w zakresie prowadzenia działalności pocztowej jest ustawa z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe. W ustawie tej, jako obowiązanego do świadczenia pocztowych usług powszechnych, wskazuje się operatora wyznaczonego (art. 3 pkt 13 i art. 46 ustawy – Prawo pocztowe). Nasuwa się w związku z tym pytanie, dlaczego ustawodawca w nowelizowanym art. 165 § 2 k.p.c., wbrew dyrektywie wynikającej z § 9 ZTP, nie użył w odniesieniu do operatora świadczącego usługi powszechne na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej określenia „operator wyznaczony”. Warto przypomnieć, że określenia tego używano w nowelizowanym przepisie od 1 stycznia 2013 r. do dnia 23 września 2021 r. Jeśli intencją ustawodawcy było odniesienie się w art. 165 § 2 k.p.c. nie tylko do operatora wyznaczonego, ale również do każdego operatora, który w zakresie swojej działalności świadczy usługi powszechne, należałoby uwzględnić w tym przepisie treść art. 3 pkt 30

ustawy – Prawo pocztowe (definicja pojęcia „usługi wchodzące w zakres usług powszechnych”). Przepis w brzmieniu uchwalonym przez Sejm budzi wątpliwości w zakresie tego, czy stanowi on o placówce operatora wyznaczonego, czy też o placówce operatora wyznaczonego i placówce operatora pocztowego świadczącego usługi wchodzące w zakres usług pocztowych. Zakładając, że intencją ustawodawcy było, aby przepis odnosił się również do placówki operatora pocztowego świadczącego usługi wchodzące w zakres usług pocztowych, proponuje się przyjęcie niżej sformułowanej poprawki. Poprawka zapewni również spójność terminologiczną w obrębie systemu prawa.

Propozycja poprawki:

w art. 1 w pkt 23, § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Oddanie pisma procesowego w polskiej placówce operatora wyznaczonego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe albo operatora pocztowego świadczącego usługi wchodzące w zakres usług powszechnych w rozumieniu tej ustawy albo w zagranicznej placówce pocztowej operatora świadczącego pocztowe usługi powszechne na terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej jest równoznaczne z wniesieniem tego pisma do sądu.”;

- 2) art. 1 pkt 33 lit. b, art. 205⁵ § 2 – w przepisie tym mówiąc o przeprowadzaniu posiedzenia przy użyciu urządzeń technicznych umożliwiających jego przeprowadzenie na odległość, jako warunek takiego posiedzenia wskazuje się, że musi być zapewniona „jednoczesna transmisja obrazu i dźwięku”. W zmienianych przepisach ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych dotyczących posiedzeń zdalnych (art. 15zsz⁴ ust. 2–4 i art. 15zsz⁷; art. 17 pkt 2 lit. a i pkt 4 noweli) warunek ten wyrażono inaczej. W przepisach tych mówi się o „jednoczesnym bezpośrednim przekazie obrazu i dźwięku”. Kierując się § 10 ZTP, należałoby ujednoclić terminologię ustawy.

Propozycja poprawki:

w art. 1 w pkt 33 w lit. b, w § 2 wyrazy „jednoczesną transmisją” zastępuje się wyrazami „jednoczesnym bezpośrednim przekazem”;

- 3) art. 1 pkt 41, art. 288 § 3 – zgodnie z tym przepisem, jeżeli opinia jest niezrozumiała, zawiera sprzeczności lub istotne braki, sąd może **zarządzić**, że przyznanie wynagrodzenia i zwrot wydatków nastąpi po jej uzupełnieniu lub wyjaśnieniu. Mając na uwadze, że użyty w pierwszym zdaniu art. 288 § 3 czasownik „zarządzić” może sugerować, że w sprawie przyznania wynagrodzenia i zwrotu wydatków sąd będzie wydawał zarządzenie, oraz dążąc do wyeliminowania wątpliwości w tym zakresie, proponuje się przyjęcie niżej sformułowanej poprawki.

Propozycja poprawki:

w art. 1 w pkt 41, § 3 otrzymuje brzmienie:

„§ 3. Jeżeli opinia jest niezrozumiała, zawiera sprzeczności lub istotne braki, sąd może postanowić, że przyznanie wynagrodzenia i zwrot wydatków nastąpi po jej uzupełnieniu lub wyjaśnieniu. Na postanowienie zażalenie nie przysługuje.”;

- 4) art. 1 pkt 56, art. 410¹ § 2 – w związku z tym, że art. 394³ § 4 nie dotyczy zażalenia jako takiego, ale związanego z tym zażaleniem obowiązku zawiadomienia strony o pozostawieniu zażalenia w aktach sprawy bez żadnych dalszych czynności, mając na względzie, że zakres odesłania musi być adekwatny do zakresu przepisu, do którego się odsyła (wymóg ten dotyczy także odesłania do odpowiedniego stosowania przepisów), proponuje się przyjęcie niżej sformułowanej poprawki:

Propozycja poprawki:

w art. 1 w pkt 56, w art. 410¹ § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. W przypadku wniesienia skargi, o której mowa w § 1, przepisy art. 394³ § 3 i 4 stosuje się odpowiednio.”;

- 5) art. 1 pkt 58 i 59, art. 424⁵ § 1 pkt 5 i art. 424⁸ § 2 – w przepisach tych mówiąc o okolicznościach, o których mowa w art. 424¹ § 2, nazywa się je inaczej. W art. 424⁵ § 1 pkt 5 mówi się o wyjątkowym przypadku, zaś w art. 424⁸ § 2 o wyjątku. Niezależnie od tego w przepisie, do którego we wskazanych przepisach się odsyła – tj. w art. 424¹ § 2, mowa jest o „wyjątkowych wypadkach”. Mając na względzie § 10 ZTP, należałoby uporządkować terminologię powiązanych ze sobą przepisów.

Propozycja poprawki:

w art. 1:

- a) w pkt 58, w pkt 5 wyrazy „występuje wyjątkowy przypadek uzasadniający” zastępuje się wyrazami „zaistniała okoliczność uzasadniająca”,
- b) w pkt 59, w § 2 wyrazy „zachodzi wyjątek, o którym” zastępuje się wyrazami „zaistniała okoliczność, o której”;

- 6) art. 1 pkt 65, art. 458¹⁵ § 4 – zgodnie z tym przepisem, twierdzenia i dowody powołane z naruszeniem art. 458¹⁵ § 1–3 podlegają pominięciu, chyba że strona będąca przedsiębiorcą uprawdopodobni, że ich powołanie nie było możliwe albo że potrzeba ich powołania wynikała później. W związku z tym, że w art. 458¹⁵ § 2 nie określono zasad (warunków) powoływania twierdzeń i dowodów przez stronę będącą przedsiębiorcą, odesłanie w art. 458¹⁵ § 4 do tego przepisu jest bezprzedmiotowe. W art. 458¹⁵ § 2 sformułowano zasady pouczenia strony będącej przedsiębiorcą o treści art. 458¹⁵ § 1 i 4. Adresatem art. 458¹⁵ § 2 jest sąd, a nie strona będąca przedsiębiorcą. Mając powyższe na uwadze, należałoby przyjąć niżej sformułowaną poprawkę.

Propozycja poprawki:

w art. 1 w pkt 65, w art. 458¹⁵ w § 4 wyrazy „§ 1–3” zastępuje się wyrazami „§ 1 i 3”;

- 7) art. 1 pkt 67 lit. b, art. 477⁹ § 7 – kierując się § 156 ZTP, należałoby w dodawanym § 7 w zdaniu drugim uściślić odesłanie. W związku z tym, że przepis dotyczy ponaglenia i stosowania w postępowaniu wszczętym na jego skutek przepisów ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego, należałoby precyzyjnie wskazać przepisy ustawy, do których się odsyła albo – co najmniej – nazwać je przedmiotowo. Przepisy o ponagleniu na niezafatwienie sprawy administracyjnej

w terminie zawarte są w art. 37 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego.

Propozycja poprawki:

w art. 1 w pkt 67 w lit. b, w § 7 wyraz „przepisy” zastępuje się wyrazami „art. 37”;

albo

w art. 1 w pkt 67 w lit. b, w § 7 po wyrazach „(Dz. U. z 2022 r. poz. 2000 i 2185)” dodaje się wyrazy „o ponagleniu na niezakończony w terminie sprawy administracyjnej”;

8) art. 1 pkt 79, art. 511^{1a} – kierując się § 6 i 7 ZTP, należałoby przyjąć niżej sformułowaną poprawkę redakcyjną.

Propozycja poprawki:

w art. 1 w pkt 79, art. 511^{1a} otrzymuje brzmienie:

„Art. 511^{1a}. W razie nieodebrania przesyłki przez uczestnika postępowania, jeżeli przewodniczący uzna doręczenie pisma za pośrednictwem komornika za konieczne, stosuje się przepisy art. 139¹.”;

9) art. 1 pkt 82, art. 622 § 2 – w związku z tym, że w art. 621 k.p.c. sformułowano jedno wymaganie odnoszące się do projektowanego sposobu podziału nieruchomości (przepis ten stanowi, że projektowany sposób podziału nieruchomości na części powinien być zaznaczony na planie sporządzonym według zasad obowiązujących przy oznaczaniu nieruchomości w księgach wieczystych), należałoby przyjąć niżej zaproponowaną poprawkę.

Propozycja poprawki:

w art. 1 w pkt 82, w § 2 wyrazy „zostaną wymagania, o których” zastępuje się wyrazami „zostanie wymaganie, o którym”;

10) art. 1 pkt 89, art. 741 § 1 – propozycja poprawki redakcyjnej.

Propozycja poprawek:

w art. 1 w pkt 89, w § 1 wyrazy „postanowień wydanych” zastępuje się wyrazami „postanowienia wydanego”;

11) art. 1 pkt 90, art. 755 § 2² – dodawany przepis stanowi, że w sprawach wymienionych w art. 479⁸⁹ (sprawy własności intelektualnej) sąd udziela zabezpieczenia po wysłuchaniu obowiązanego, chyba że konieczne jest natychmiastowe rozstrzygnięcie wniosku. Zasada ta nie dotyczy sposobów zabezpieczenia w całości podlegających wykonaniu przez komornika albo polegających na ustanowieniu zarządu nad przedsiębiorstwem lub gospodarstwem rolnym. W związku z tym, że zgodnie z art. 747 pkt 6 k.p.c. jednym ze sposobów zabezpieczenia roszczenia pieniężnego jest także ustanowienie zarządu przymusowego nad zakładem wchodzącym w skład przedsiębiorstwa lub jego częścią albo częścią gospodarstwa rolnego, zaś zgodnie z art. 755 § 1 k.p.c. sposoby zabezpieczenia roszczeń pieniężnych mogą być stosowane również w odniesieniu do zabezpieczania roszczeń niepieniężnych, nasuwa się pytanie, czy dodawany art. 755 § 2² zakresem przewidzianego w nim wyjątku nie powinien obejmować również ustanowienia zarządu przymusowego nad zakładem wchodzącym w skład przedsiębiorstwa lub jego częścią albo częścią gospodarstwa rolnego. Ewentualna propozycja poprawki sformułowana zostanie po ustaleniu intencji ustawodawcy w tej kwestii;

12) art. 1 pkt 94, art. 767 § 3² – propozycja poprawki redakcyjnej, polegającej na wyeliminowaniu z przepisu wyrazu niemającego wartości normatywnej.

Propozycja poprawki:

w art. 1 w pkt 94, w § 3² skreśla się wyraz „dotąd”;

13) art. 1 pkt 99, art. 784 i art. 785 – mając na względzie art. 365 § 1 k.p.c., w którym poprawnie, zbiorczo nazwano organy administracji rządowej i organy administracji samorządowej organami administracji publicznej, tego samego określenia należałoby

użyć w nowelizowanych art. 784 i art. 785 k.p.c. Trzeba przy tym pamiętać, że nie ma innych organów administracji publicznej niż rządowe i samorządowe.

Propozycja poprawki:

w art. 1 w pkt 99, w art. 784 i w art. 785 wyrazy „rządowej lub samorządowej” zastępuje się wyrazem „publicznej”;

- 14) art. 1 pkt 108, art. 818¹ § 1 i 3 – mając na względzie § 10 ZTP, w dodawanych do k.p.c. art. 818¹ § 1 i 3 należałoby uporządkować terminologię. W § 1 dodawanego artykułu mówi się o „brakach w składzie organów jednostki organizacyjnej”, zaś w § 3 tego artykułu – mówiąc o tym samym – używa się określenia „braki w zakresie organów jednostki organizacyjnej”.

Propozycja poprawki:

w art. 1 w pkt 108, w art. 818¹ w § 3 wyraz „zakresie” zastępuje się wyrazem „składzie”;

- 15) art. 1 pkt 110, art. 824 § 1¹ zdanie drugie – w dodawanym przepisie należy skorygować spójnik. Spójnik alternatywy łącznej powinien być zastąpiony spójnikiem alternatywy rozłącznej.

Propozycja poprawki:

w art. 1 w pkt 110, w zdaniu drugim wyraz „lub” zastępuje się wyrazem „albo”;

- 16) art. 1 pkt 113, art. 867 § 1⁵ – w związku z tym, że obowiązek udostępnienia obwieszczenia o licytacji wynika z ustawy, a nie stosunku zobowiązaniowego, w dodawanym przepisie należy mówić o podmiocie obowiązującym do udostępnienia obwieszczenia, a nie podmiocie zobowiązanym do tego. Analogiczna uwaga dotyczy przepisów zmienianych w art. 1 pkt 117, 124 lit. c i pkt 128 noweli.

Propozycja poprawki:

w art. 1:

- a) w pkt 113, w § 1⁵,

b) w pkt 117, w art. 879⁵ w § 2,

c) w pkt 124 w lit. c, w § 3¹,

d) w pkt 128, w § 1¹

– wyraz „zobowiązany” zastępuje się wyrazem „obowiązany”;

17) art. 1 pkt 116 lit. a i c, art. 879⁴ § 3, 5 i 6 – mając na uwadze § 10 ZTP, należy uporządkować terminologię wskazanych przepisów w zakresie pojęcia „obwieszczenie o sprzedaży ruchomości w drodze licytacji elektronicznej”. Ustawodawca nie jest konsekwentny terminologicznie, ponieważ używa tego określenia zamiennie w postaci pełnej (złożonej) i postaci skróconej, przy czym postaci skróconej używa w dwóch wariantach („obwieszczenie o licytacji elektronicznej” oraz „obwieszczenie o licytacji”). Wobec zmiany nazwy obwieszczenia w art. 879⁴ § 4 k.p.c., należy również dokonać stosownej korekty terminologicznej w nienowelizowanym art. 879⁶ § 1 k.p.c.

Propozycja poprawki:

w art. 1:

a) w pkt 116:

– w lit. a, w § 3 skreśla się użyte dwukrotnie wyrazy „o licytacji elektronicznej”,

– w lit. c, w § 6 wyraz „licytacji” zastępuje się wyrazami „sprzedaży ruchomości w drodze licytacji elektronicznej”,

b) w pkt 118 przed lit. a dodaje się lit. ... w brzmieniu:

„...) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Przetarg w drodze elektronicznej rozpoczyna się z chwilą określoną w obwieszczeniu o sprzedaży ruchomości w drodze licytacji elektronicznej i kończy się w chwili wyznaczonej przez komornika.”;

18) art. 1 pkt 125 i 126 – uwzględniając strukturę ustawy i kolejność zmienianych przepisów k.p.c., należałoby dokonać niżej sformułowanej korekty techniczno-legislacyjnej.

Propozycja poprawki:

w art. 1 pkt 125 oznacza się jako pkt 126, a pkt 126 oznacza się jako pkt 125;

- 19) art. 1 pkt 133, art. 986¹ § 3¹ – w związku z tym, że w nowelizowanym art. 986¹ k.p.c. nie ma § 3 i 4, nie można – z punktu widzenia techniczno-legislacyjnego – dodać do tego artykułu przepisu oznaczonego jako § 3¹ (ewentualnie mogłyby być dodane § 1¹, 2¹ i 3). Ponadto treść dodawanego § 3¹ nie mieści się w zakresie regulacji art. 986¹ k.p.c. Dodawany przepis powinien być raczej zamieszczony w art. 986⁷ k.p.c., jako § 3¹.

Propozycja poprawki:

w art. 1:

a) skreśla się pkt 133,

b) pkt 135 otrzymuje brzmienie:

„135) w art. 986⁶ wyrazy „art. 986⁷ § 5” zastępuje się wyrazami „art. 986⁷ § 3¹ i 5”,”;

c) dodaje się pkt 135a w brzmieniu:

„135a) w art. 986⁷ po § 3 dodaje się § 3¹ w brzmieniu:

„§ 3¹. Jeżeli w ciągu 5 minut przed planowanym terminem zakończenia przetargu zgłoszono postąpienie, termin ten ulega odroczeniu o 5 minut. Jeżeli w dodatkowym czasie zgłoszono dalsze postąpienie, termin zakończenia przetargu podlega każdorazowo odroczeniu o kolejne 5 minut, aż do momentu gdy ustaną postąpienia.”;”;

- 20) art. 1 pkt 138 lit. a tiret trzecie, art. 1025 § 1 pkt 3 – mając na uwadze § 156 ZTP (przede wszystkim ust. 4 tego paragrafu), dobrą praktykę legislacyjną nr 20¹⁾ oraz treść dodawanych do k.p.c. art. 1025 § 1 pkt 2¹ oraz § 7 i 8, należałoby przyjąć niżej sformułowaną poprawkę.

Propozycja poprawki:

w art. 1 w pkt 138 w lit. a w tiret trzecim, w pkt 3 skreśla się wyrazy „określonego w odrębnych przepisach”;

- 21) art. 144 lit. b, art. 1049 § 1⁴ – w związku z tym, że wierzyciel jest stroną, zdanie trzecie w § 1⁴ dodawanym do art. 1049 jest zbędne. Jego treść zawiera się w zdaniu pierwszym. Zgodnie z § 11 ZTP w ustawie nie zamieszcza się wypowiedzi niemających normatywnego charakteru.

¹⁾ https://rcl.gov.pl/wp-content/uploads/2020/11/artykul_20.pdf

Propozycja poprawki:

w art. 1 w pkt 144 w lit. b, w § 1⁴ skreśla się zdanie trzecie;

- 22) art. 3 pkt 1, art. 7 pkt 3 – mając na względzie terminologię art. 36 ust. 1 i art. 36¹ ust. 4 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece oraz kierując się § 10 ZTP, proponuje się przyjęcie niżej sformułowanej poprawki.

Propozycja poprawki:

w art. 3 w pkt 1, w pkt 3 wyrazy „lub samorządowej” zastępuje się wyrazami „albo jednostki samorządu terytorialnego”;

- 23) art. 6, art. 50 ust. 10 – mając na względzie § 157 ZTP (nie odsyła się do przepisu zawierającego odesłanie w tym samym zakresie), należałoby przyjąć niżej sformułowaną poprawkę.

Propozycja poprawki:

w art. 6, w ust. 10 wyrazy „kontaktach, o których mowa w ust. 3” zastępuje się wyrazami „koncie ubezpieczonego, o którym mowa w art. 40, i na koncie płatnika składek, o którym mowa w art. 45”;

- 24) art. 7 pkt 4 lit. a, art. 57b § 1 zdanie drugie – mając na względzie § 55 ust. 3 ZTP (jeżeli samodzielną myśl prawodawcy wyraża zespół zdań, dokonuje się podziału artykułu na ustępy) oraz fakt, że obowiązujący art. 57b § 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych ma już obecnie bardzo rozbudowane brzmienie, a także w celu zapewnienia komunikatywności przepisu zarówno w aspekcie wyszukiwawczym, jak i interpretacyjnym, proponuje się zamieszczenie dodawanego zdania drugiego jako odrębnego paragrafu w art. 57b i oznaczenie dodawanej jednostki redakcyjnej jako § 1a.

Propozycja poprawek:

w art. 7 w pkt 4 w lit. a:

- a) polecenie nowelizacyjne otrzymuje brzmienie: „po § 1 dodaje się § 1a w brzmieniu:”,
- b) zdanie drugie oznacza się jako § 1a;

w art. 23 w ust. 1 wyrazy „art. 57b § 1 ustawy zmienianej w art. 7, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą” zastępuje się wyrazami „art. 57b § 1a ustawy zmienianej w art. 7”;

- 25) art. 8 pkt 1, art. 6 ust. 4 – mając na uwadze § 10 ZTP oraz terminologię art. 4 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki, a przede wszystkim ust. 2 tego artykułu, należałoby przyjąć niżej sformułowaną poprawkę.

Propozycja poprawki:

w art. 8 w pkt 1, w ust. 4 wyrazy „na przewlekłość” zastępuje się wyrazami „dotyczącej przewlekłości”;

- 26) art. 8 pkt 3, art. 14 ust. 3 – w związku z tym, że w art. 9 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki nie określa od strony pozytywnej wymogów, jakie musi spełniać skarga, ale określa przesłanki odrzucenia skargi, oraz mając na uwadze, że zakres odesłania musi być adekwatny do treści przepisu, do którego się odsyła, należałoby przyjąć niżej zaproponowaną poprawkę.

Propozycja poprawki:

w art. 8 w pkt 3, w ust. 3 wyrazy „niespełniające wymogów, o których mowa w tym przepisie” zastępuje się wyrazami „, które podlegałyby odrzuceniu na podstawie art. 9”;

- 27) art. 9 pkt 1, art. 79 ust. 1 pkt 2 lit. aa – w dodawanej lit. aa niepotrzebnie powtórzono użyty wcześniej we wprowadzeniu do wyliczenia wyraz „od”.

Propozycja poprawki:

w art. 9 w pkt 1, w lit. aa skreśla się wyraz „od”;

- 28) art. 9 pkt 8, art. 105a – w związku z tym, że podstawą wezwania do opłacenia pisma procesowego jest art. 130 § 1 k.p.c., a nie cały ten artykuł, oraz mając na uwadze wynikające z § 156 ZTP wymagania dotyczące formułowania odesłań zewnętrznych proponuje się przyjęcie niżej sformułowanej poprawki.

Propozycja poprawki:

w art. 9 w pkt 8, w art. 105a wyrazy „art. 130” zastępuje się wyrazami „art. 130 § 1”;

- 29) art. 10 – w związku ze zmianą art. 9f ust. 1 pkt 15 ustawy z dnia 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych, nasuwa się pytanie, czy analogicznej zmiany nie należałoby dokonać w odniesieniu do art. 105 ust. 1 pkt 2 lit. 1 ustawy. Ewentualna propozycja poprawki sformułowana zostanie po ustaleniu intencji ustawodawcy w tej kwestii;

- 30) art. 11 pkt 1, art. 21 ust. 7a – dodawany przepis przejściowy może sugerować, że art. 804¹ oraz art. 824 § 1 pkt 4 i § 1¹ k.p.c. znajdą zastosowanie wyłącznie do postępowań egzekucyjnych wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie ustawy z dnia 10 lipca 2015 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny, ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (tj. wszczętych przed 8 września 2016 r.). Zapewne nie taka była intencja ustawodawcy. Zakładając, że istotą dodawanego przepisu przejściowego jest, aby przepisy art. 804¹ oraz art. 824 § 1 pkt 4 i § 1¹ k.p.c, które zostały dodane do systemu prawnego z dniem 8 września 2016 r. znajdowały zastosowanie również do postępowań egzekucyjnych wszczętych przed tym dniem, należałoby przyjąć niżej sformułowaną poprawkę. Proponowana poprawka doprecyzowuje także, o jakich postępowaniach w dodawanym przepisie przejściowym jest mowa.

Propozycja poprawki:

w art. 11 w pkt 1, w ust. 7a po wyrazach „stosuje się” dodaje się wyraz „również” oraz po wyrazie „postępowań” dodaje się wyraz „egzekucyjnych”;

31) art. 14 pkt 4, art. 52 ust. 5 – w związku z tym, że o opłacie stałej pobieranej od skargi na czynności komornika stanowi art. 25 ust. 1, a nie art. 72 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, nasuwa się pytanie, czy na pewno zgodnie z intencją ustawodawcy jest rozstrzygnięcie dodawanym przepisem przejściowym problemu intertemporalnego związanego ze zmianami opłaty stałej przewidzianej w art. 72 (opłatę stałą od zarzutów przeciwko planowi podziału sumy uzyskanej z egzekucji, od zażalenia oraz skargi na orzeczenie referendarza sądowego oraz od wniosku o podział złożonej do depozytu sądowego sumy odszkodowania za wywłaszczoną nieruchomość i wypłatę odszkodowania). Ewentualna propozycja poprawki sformułowana zostanie po ustaleniu intencji ustawodawcy w tej kwestii;

32) art. 15 pkt 2 lit. a, art. 3a ust. 1b – propozycja poprawki redakcyjnej.

Propozycja poprawki:

w art. 15 w pkt 2 w lit. a, w ust. 1b po wyrazach „o ile” dodaje się wyrazy „adres ten”;

33) art. 19 ust. 2 – w związku z tym, że ustawodawca nadaje nowe brzmienie wyłącznie § 1 w art. 505¹⁸ i art. 505¹⁹ k.p.c., podobnie jak ma to miejsce w przypadku art. 569 k.p.c., oraz biorąc pod uwagę, że ustawodawca nie modyfikuje art. 458¹⁴–458¹⁶, ale dodaje je do k.p.c. (nie mają one brzmienia dotychczasowego), należałoby przyjąć niżej sformułowaną poprawkę.

Propozycja poprawki:

w art. 19 w ust. 2:

a) w pkt 1 skreśla się wyraz „przepisu”,

b) pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) art. 458¹⁴–458¹⁶ ustawy zmienianej w art. 1;”,

c) dodaje się pkt 3 w brzmieniu:

„3) art. 505¹⁸ § 1, art. 505¹⁹ § 1 oraz art. 569 § 1 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.”;

34) art. 19 ust. 3 – w analogicznym do art. 19 ust. 3 przepisie art. 22 mówi się o egzekucji z nieruchomości wszczętej i niezakończonych przed dniem wejścia w życie ustawy. Dążąc

do zapewnienia spójności terminologicznej w obrębie przepisów przejściowych i zakładając racjonalność językową ustawodawcy, proponuje się przyjęcie niżej sformułowanej poprawki. W poprawce uwzględniono, że art. 985 § 1¹ k.p.c. jest nowo dodanym przepisem (nie ma brzmienia dotychczasowego). W propozycji poprawki w odniesieniu do korygowanego przepisu zastosowano technikę analogiczną do użytej w art. 19 ust. 2. Podobnej korekty należy dokonać w zakresie art. 21 ust. 5 i art. 25 ust. 2.

Propozycja poprawek:

w art. 19 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Do egzekucji z nieruchomości wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy nie stosuje się:

- 1) art. 940 i art. 941 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą;
- 2) art. 985 § 1¹ ustawy zmienianej w art. 1.”;

w art. 21 ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Do planów podziału sporządzonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy nie stosuje się:

- 1) art. 1025 § 1 pkt 2¹ i § 3² oraz art. 1029 § 3 ustawy zmienianej w art. 1;
- 2) art. 1033 § 2 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.”;

w art. 25 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. W sprawach wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, o ile nie upłynął jeszcze określony przez sąd termin do wniesienia zaliczki na poczet wynagrodzenia i wydatków biegłego albo do wyznaczenia tego terminu jeszcze nie doszło, stosuje się:

- 1) art. 89a ust. 2 i art. 89b ust. 2 ustawy zmienianej w art. 9, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą;
- 2) art. 89a ust. 4 ustawy zmienianej w art. 9.”;

35) art. 21 ust. 1 i 2 – w związku z brzmieniem art. 21 ust. 1 nasuwa się pytanie, czy za oddane w formie przesyłki poleconej będzie uważane również pismo procesowe nadane przesyłką rejestrowaną w rozumieniu art. 3 pkt 23 ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. –

Prawo pocztowe w dniu wejścia w życie art. 1 pkt 1 ustawy z dnia 11 sierpnia 2021 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (tj. 24 września 2021 r.). Użycie formuły „po dniu” oznacza, że przepis przejściowy odnosił będzie się do czynności nadania poczynsży od 25 września 2021 r. Wyłączenie z zakresu regulacji art. 21 ust. 1 dnia, w którym wszedł w życie przepis nadający art. 165 § 2 k.p.c. brzmienie dziś obowiązujące zapewne nie było intencją prawodawcy. Poza tym przepis przejściowy nie powinien odnosić się do dnia wejścia w życie art. 165 § 2 k.p.c. (ten przepis był już w pierwotnym k.p.c.), ale do dnia wejścia w życie art. 1 pkt 1 ustawy z dnia 11 sierpnia 2021 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw, który nadał art. 165 § 2 k.p.c. dzisiaj obowiązujące brzmienie. Analogiczną uwagę należy sformułować w odniesieniu do art. 21 ust. 2. Przepis ten powinien odnosić się po prostu do dnia wejścia w życie opiniowanej ustawy.

Propozycja poprawki:

w art. 21:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. W sprawach wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy pismo procesowe nadane przesyłką rejestrowaną w rozumieniu art. 3 pkt 23 ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe (Dz. U. z 2022 r. poz. 896, 1933 i 2042) od dnia wejścia w życie art. 1 pkt 1 ustawy z dnia 11 sierpnia 2021 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1655), uważa się za oddane w formie przesyłki poleconej, jeżeli do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy nie rozstrzygnięto prawomocnie o zwrocie lub odrzuceniu tego pisma.”,

b) w ust. 2 wyrazy „przepisów ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą” zastępuje się wyrazami „niniejszej ustawy”;

36) art. 26 – w związku z tym, że art. 14 wejdzie w życie w innym terminie (po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia) niż art. 26 (po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia), należy skorelować w zakresie terminów oba te artykuły. Skoro wolą ustawodawcy jest aby art. 14 wszedł w życie wcześniej, również art. 26 – w zakresie w jakim odnosi się on do art. 14 – musi wejść w życie wcześniej. W przeciwnym razie art. 26 będzie generował, a nie rozwiązywał, problem intertemporalny związany z ust. 4 i 5 dodawanymi do

art. 52 ustawy z dnia 28 lutego 2018 r. o kosztach komorniczych. Nie da się tego pogodzić również z § 44 ZTP.

Ponadto nasuwa się pytanie, jaki problem intertemporalny rozwiązuje art. 26, a w następstwie, czy przepis ten jest potrzebny. Analizowany przepis przejściowy związany jest z dodawanymi do ustaw zmienianych w art. 11, art. 14 i art. 16 regulacjami intertemporalnymi rozwiązującymi problemy związane z wejściem w życie ustaw zmienianych wskazanymi artykułami. Wydaje się, że art. 26 rozwiązuje nieistniejący problem, przynajmniej w zakresie postępowań wszczętych od dnia wejścia w życie ustaw zmienianych w art. 11, art. 14 i art. 16 do dnia wejścia w życie tych przepisów zmieniających. Nie budzi wątpliwości, że w odniesieniu do postępowań wszczętych w tym okresie powinny znaleźć (i zapewne znajdowały) zastosowanie przepisy obowiązujące w dniu wszczęcia postępowania, a więc przepisy dodane albo w postaci zmodyfikowanej przez ustawy zmieniane w art. 11, art. 14 i art. 16. Być może art. 26 powinien odnosić się do postępowań wszczętych przed dniem wejścia w życie ustaw zmienianych w art. 11, art. 14 i art. 16, a niezakończonych przed dniem wejścia w życie opiniowanej ustawy, w celu wyeliminowania potencjalnych wątpliwości interpretacyjnych związanych z przepisami przejściowymi dodawanymi do ustaw zmienianych w art. 11, art. 14 i art. 16, o ile takie wątpliwości w ogóle mogłyby się pojawić.

Niżej zaproponowano dwa warianty poprawek. Pierwszy, który modyfikuje art. 26 (wraz z konsekwencją) w duchu obu wyżej przedstawionych wątpliwości oraz drugi, w którym uwzględniono wyłącznie korektę eliminującą pierwszą wątpliwość.

Propozycja poprawek:

Wariant I

art. 26 otrzymuje brzmienie:

„Art. 26. 1. Przepisy art. 21 ust. 7a i 11 ustawy zmienianej w art. 11 oraz art. 11 ust. 1 ustawy zmienianej w art. 16, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, stosuje się do postępowań wszczętych przed dniem wejścia w życie ustaw zmienianych w art. 11 i art. 16 i niezakończonych do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy. Czynności dokonane przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy zgodnie z przepisami dotychczasowymi pozostają w mocy.

2. Przepisy art. 52 ust. 4 i 5 ustawy zmienianej w art. 14 stosuje się do postępowań wszczętych przed dniem wejścia w życie tej ustawy i niezakończonych do dnia wejścia w życie art. 14. Czynności dokonane przed dniem wejścia w życie art. 14 zgodnie z przepisami dotychczasowymi pozostają w mocy.”;

w art. 30 w pkt 2 po wyrazach „art. 23 ust. 2,” dodaje się wyrazy „art. 26 ust. 2,”;

Wariant II

art. 26 otrzymuje brzmienie:

„Art. 26. 1. Przepisy art. 21 ust. 7a i 11 ustawy zmienianej w art. 11 oraz art. 11 ust. 1 ustawy zmienianej w art. 16, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, stosuje się do postępowań wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy. Czynności dokonane przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy zgodnie z przepisami dotychczasowymi pozostają w mocy.

2. Przepisy art. 52 ust. 4 i 5 ustawy zmienianej w art. 14 stosuje się do postępowań wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie art. 14. Czynności dokonane przed dniem wejścia w życie art. 14 zgodnie z przepisami dotychczasowymi pozostają w mocy.”;

w art. 30 w pkt 2 po wyrazach „art. 23 ust. 2,” dodaje się wyrazy „art. 26 ust. 2,”;

37) art. 29 ust. 4 – propozycja poprawki redakcyjnej.

Propozycja poprawki:

w art. 29 w ust. 4 wyrazy „a zachodziły” zastępuje się wyrazami „pomimo że zachodziły”.

Jakub Zabielski

Główny legislator